

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”

Chirchiq davlat pedagogika
universiteti rektori

G.I. Muxamedov

**INGLIZ TILI O'QITISH METODIKASI
O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi:

100000 – Ta'lim

Ta'lim sohasi:

110000 – Ta'lim

Ta'lim yo'nalishi:

60110900-Xorijiy til va adabiyoti
(ingliz tili)

Chirchiq – 2024

Fan/modul kodi ITO'M1604		O'quv yili 2026-2027	Semestr 6	ECTS - Kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili Ingliz		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)	
	Ingliz tili o'qitish metodikasi	60	60	120	
2.	1. I. Fanning mazmuni. Fanni o'qitishdan maqsad- talabalarga umumiy o'rta ta'lim maktablari, akademik litsey va kollej o'quvchilariga chet tilini o'rgata olish malaka va ko'nikmalarini shakllantirish va rivojlantirishga metodik yordam ko'rsatish. Fan bo'yicha bilimlarni nazariy asoslarini, metodikaning asosiy tushunchalari mazmuni, tamoyillarini o'rgatish hamda ularni amaliyotda tatbiq etish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat. Fanning vazifasi – nazariya va amaliyotni uzviy bo g'lanishi, ya'ni ma'ruza, seminar va amaliy mashg'ulotlarining mazmunini bir-biriga bog'liq holda berilishini hamda talabalarning jiddiy mustaqil ishlashlarini nazarda tutadi. Dastur metodikaning munozarali masalalarini keng yoritishga harakat qiladi va talabalarning ingliz tili o'qitish muammolariga nazariy hamda amaliy jihatdan ijodiy yondashishga tayyorlaydi. Ushbu dastur asosida o'zlashtirilgan bilimlar o'rta umumta'lim maktablari, akademik litsey va kasb-hunar kollejlariida pedagogik amaliyotda tatbiq etiladi. 2. II. Nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) 3. II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu. Ingliz tilini o'qitish metodologiyasiga kirish. Chet tillarini o'qitish metodikasi tarixi Ingliz tilini o'qitish metodikasi tushunchasi va ahamiyatini tushunish. Til o'qitish metodikasining tarixiy rivojlanishini o'rganish. Ingliz tilini chet tili sifatida o'qitishda qo'llaniladigan asosiy yondashuv va usullarni aniqlash. Til o'qitish yondashuvlarining evolyutsiyasi va ularning hozirgi ingliz tilini o'qitishga ta'siri haqida mulohaza yuritish. 2-mavzu. Chet tillarini o'qitish metodikasi va tamoyillari Chet tillarni o'rgatishda qo'llaniladigan turli metod va tamoyillarni tushunish. Tilni samarali o'qitishning xususiyatlari va asosiy tamoyillarini o'rganish. Til o'qitishning turli usullarini aniqlang va taqqoslash. Tilni samarali o'rgatish uchun mos usul va tamoyillarni tanlash muhimligi haqida fikr yuritish. 3-mavzu. O'rganish strategiyalari Til o'rganishda o'rganish strategiyasining tushunchasi va ahamiyatini tushunish. Til o'rganish samaradorligini oshirish uchun ishlatiladigan turli xil o'rganish strategiyalarini o'rganish. Til o'rganishning individual uslublari va afzalliklari uchun samarali o'rganish strategiyalarini aniqlash va baholash. Til o'rganish natijalarini yaxshilash uchun tanlangan o'rganish strategiyalarini				

qo'llash.

4-mavzu. Darsni rejalashtirish. PPP TTT

Til o'rganishda PPP (Presentation, Practice, Production) va TTT (Test, Teach, Test) tushunchasi va tuzilishini tushunish. PPP va TTT yondashuvlarining xususiyatlari, afzalliklari va cheklovlarini solishtirish va taqqoslash. PPP va TTT ning turli tillarni o'rgatish kontekstlari va o'quvchilar ehtiyojlari uchun mosligini tahlil qilish va baholash. Mikro-ta'lim faoliyatida PPP va TTT ning tanlangan elementlarini qo'llash va amaliyotda qo'llash.

5-mavzu. So'z boyligini boyitishni o'rgatish

Til o'rganishda lug'at o'rgatishning ahamiyatini tushunish. Lug'atni o'rgatishning samarali strategiyalarini o'rganish. So'z boyligini o'zlashtirish usullari bilan tanishtirish va mashq qilish. Kommunikativ harakatlar orqali yangi lug'atni kontekstda qo'llash

6-mavzu. Talaffuzni o'rgatish

Samarali muloqotda talaffuzning ahamiyatini tushunish. O'rganilayotgan tildagi o'ziga xos tovushlar, intonatsiya naqshlari va urg'u naqshlarini aniqlash va mashq qilish. Umumiy talaffuz muammolari va takomillashtirish strategiyalari haqida xabardorlikni rivojlantirish. Nutq faoliyati orqali kontekstda talaffuz qobiliyatlarini qo'llash.

7-mavzu. Grammatikani o'qitish. Induktiv va deduktiv usullari

Grammatikani o'qitishda induktiv va deduktiv yondashuvlar tushunchalarini tushunish. Xususiyatlari va foydalari bo'yicha induktiv va deduktiv yondashuvlarni farqlash. Namunaviy jumladagi naqsh va qoidalarini aniqlash uchun induktiv yondashuvni qo'llash. Gaplarni tuzishda grammatik qoidalarini tushunish va ulardan foydalanish uchun deduktiv yondashuvni qo'llash.

8-mavzu. Tinglashni o'rgatish

Til o'rganish va muloqotda samarali tinglash ko'nikmalarining ahamiyatini tushunish. Tinglab tushunishni yaxshilash uchun turli strategiya va texnikalarni aniqlash. Turli kontekstlarda (masalan, suhbatlar, ma'ruzalar, taqdimotlar) va turli urg'ularda og'zaki tilni tushunish qobiliyatini yaxshilash. Tushunishni kuchaytirish uchun eslatma olish, bashorat qilish va umumlashtirish kabi faol tinglash usullarini qo'llash.

9-mavzu. Nutqni o'rgatish

Til o'rganish va muloqotda samarali nutq ko'nikmalarining ahamiyatini tushunish. Og'zaki nutqni ishlab chiqarishda yaxshilangan ravonlik va aniqlikni namoyish etish. Aniqlik va ifodalilikni oshirish uchun tegishli talaffuz, intonatsiya va urg'u naqshlaridan foydalanish. Turli mavzularda suhbatlar va munozaralarda ishtirok etish, fikrlar, g'oyalar va shaxsiy tajribalarni ifoda etish.

10-mavzu. O'qishni o'rgatish

Til o'rganish va akademik muvaffaqiyatda o'qish qobiliyatining ahamiyatini tushunish. O'qishni tushunishni yaxshilash uchun ko'zdan kechirish, skanerlash va bashorat qilish kabi turli xil o'qish strategiyalarini qo'llash. Yozma matnlardagi asosiy g'oyalarni, qo'llab-quvvatlovchi tafsilotlarni va yashirin ma'lumotlarni tushunish qobiliyatini yaxshilash. Turli yozma materiallar bilan

tanishish orqali lug'at va til bilimlarini rivojlantirish.

11-mavzu. Yozishni o'rgatish

Til o'rganish va muloqotda samarali yozish ko'nikmalarining ahamiyatini tushunish. Grammatika, lug'at va jumla tuzilishini o'z ichiga olgan yozma ifodada yaxshilangan malakani namoyish etish. Yaxshi tashkil etilgan va izchil yozma matnlarni yaratish uchun yozish jarayonini, jumladan, oldindan yozish, loyihalash, qayta ko'rib chiqish, tahrirlash va o'qishni qo'llash. G'oyalarni yaratish va tartibga solish, ularni tegishli tafsilotlar va misollar bilan samarali qo'llab-quvvatlash ko'nikmalarini rivojlantirish.

12-mavzu. Exploratory Action Researchga kirish

Ta'lim muassasalarida tadqiqot harakatlarini o'rganish tushunchasi va maqsadini tushunish. Izlanish harakati tadqiqotining asosiy xarakteristikalarini va tarkibiy qismlarini aniqlash. O'qitish va o'qitish amaliyotini takomillashtirishda tadqiqot faoliyati tadqiqotining afzalliklari va potentsial qo'llanilishini tan olish. Izlanish harakati tadqiqotini o'tkazish bosqichlari haqidagi bilimlarni ko'rsatish. Tadqiqot savollarini shakllantirish va tadqiqot harakati tadqiqoti uchun tadqiqot rejasini ishlab chiqish ko'nikmalarini rivojlantirish.

13-mavzu. Baholash

O'quv jarayonida baholashning maqsadi va ahamiyatini tushunish. Formativ va summativ baholash va ularning o'quvchilar taraqqiyotini baholashdagi rolini farqlash. Viktorinalar, loyihalar, taqdimotlar va portfellar kabi turli baholash usullari va usullarini aniqlash. Turli fanlar bo'yicha talabalar faoliyatini baholashda qo'llaniladigan mezonlar va rubrikalar haqidagi bilimlarni namoyish etish.

14-mavzu. Materiallarni ishlab chiqish va sinfdagi o'zaro ta'sir

Til o'rganish sinfida materiallarni ishlab chiqish muhimligini tushunish. Sinfdan mazmunli va qiziqarli o'zaro munosabatlarni ta'minlashda materiallarning rolini tan olish. Samarali til o'rganish materiallarini loyihalashning asosiy tamoyillari va mulohazalarini aniqlash. Darsliklar, ishchi varaqlar, multimedia resurslari va haqiqiy materiallar kabi turli turdagi materiallar bo'yicha bilimlarni namoyish etish.

15-mavzu. O'quvchilarning farqlari: aralash qobiliyatli o'quvchilarni o'qitish

O'quvchilarning farqlari tushunchasini va ularni heterojen sinflarda hal qilishning ahamiyatini tushunish. Heterojen sinfdagi o'quvchilarning turli xil ta'lim ehtiyojlarini, qobiliyatlarini va kelib chiqishini tan olish. Ta'lim uslublari, ko'p intellekt, tilni bilish darajalari va madaniy kelib chiqishi kabi o'quvchilarning umumiy farqlarini aniqlash. Heterojen sinfdagi o'quvchilarning turli ehtiyojlarini qondirish uchun o'qitishni samarali ravishda farqlash strategiyalarini ishlab chiqish.

III. Seminar mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Ingliz tilini o'qitish metodologiyasiga kirish. Chet tillarini o'qitish metodikasi tarixi

2. Chet tillarini o'qitish metodikasi va tamoyillari
3. O'rganish strategiyalari
4. Darsni rejalashtirish. PPP TTT
5. Lug'atni o'rgatish
6. Talaffuzni o'rgatish
7. Grammatikani o'qitishning induktiv va deduktiv usullari
8. Tinglashni o'rgatish
9. Nutqni o'rgatish
10. O'qishni o'rgatish
11. Yozishni o'rgatish
12. Baholash
13. Exploratory Action Researchga kirish
14. Materiallarni ishlab chiqish va sinfdagi o'zaro ta'sir
15. O'quvchilarning farqlari: heterojen sinflarni o'qitish

4. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'limni baholash – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyiha maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi.

5. Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Yozishni o'rgatish metodikasi
2. Talabalarni o'z-o'zini tahrirlashga o'rgatish
3. Sinov va baholash kriteriyalari
4. Muqobil baholash
5. Rejalashtirish.
6. Materiallar yaratish.
7. Asboblarni, texnikalar, harakatlardan foydalanish.
8. Texnologiyadan foydalanish metodikasi
9. Texnologiyadan foydalanish
10. Ingliz tilini o'qitish uchun Internet
11. O'qitish mazmunini aniqlash
12. Sinflarning o'zaro ta'siri
13. Sinf intizomi va boshqaruvi
14. O'rganuvchilarning farqlarini aniqlash
15. Turli sinflarni o'qitish yo'llari
16. O'qituvchilarni rivojlantirish
17. "Post-Method" davrida ingliz tilini o'qitish:
18. Vazifa asosida tilni o'qitishni amalga oshirish
19. Ingliz tili o'qituvchisi professional sifatida

	20. Kasbiy malakamizni rivojlantirish: Ba'zi mulohazalar 21. Chet tillarini o'qitish metodikasi tarixi 22. Chet tillarini o'qitish metodikasi va tamoyillari 23. O'rganish strategiyalari 24. Darsni rejalashtirish. PPP TTT 25. Lug'atni o'rgatish 26. Talaffuzni o'rgatish 27. Grammatikani o'qitishning induktiv va deduktiv usullari 28. Tinglashni o'rgatish 29. Nutqni o'rgatish 30. O'qishni o'rgatish 31. Yozishni o'rgatish 32. Baholash 33. Exploratory Action Researchga kirish 34. Materiallarni ishlab chiqish va sinfdagi o'zaro ta'sir 35. O'quvchilarning farqlari: heterojen sinflarni o'qitish
3.	VII. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: Kursni tugatgan talabalar: • O'qitish jarayoniga oid umumiy yondashuv (talabalarning xususiyatlari va ehtiyojlari/o'qituvchining roli/sinfni boshqarish/xatolarni tuzatish usullar o'z ustida ishlash ko'nikmasini shakllantirish; • Xorijiy tilni o'qitishga kommunikativ yondashuvning o'ziga xos xususiyatlari, shu jumladan tilni taqdim etishning turli usullarini bilish va amalda qo'llay olish, Chet tili o'rganish jarayonining asosiy tamoyillari, nazariyalari va yondashuvlarini tushunish, O'quvchilarning chet tili o'rganishiga ta'sir etuvchi omillar haqida tasavvurga ega bo'lishi; (bilim) • Xorijiy tilni o'qitishda asosiy tamoillaridan (leksika, grammatika, talaffuz) shuningdek retseptiv va produktiv nutq faoliyatini (o'qish, tinglab tushunish, yozish, gapirish)ni o'rgatish; • Kelajakdagi kasbiy faoliyatda fanlar sohalari bo'yicha bilim, malaka va ko'nikmalarga ega bo'ladi • O'qituvchi zamonaviy baholash nazariyalarini biladi va qo'llay olishi; (ko'nikma) • O'quvchilarning ta'lim yutuqlarini muntazam ravishda baholaydi va ularni tahlil qiladi. • Aniq maqsadlarga yo'naltirilgan kasbiy vazifalarni yechishda nazariy bilim, amaliy ko'nikma va malakalarga ega bo'ladi va ulardan foydalana olish haqida malakalarga ega bo'lishi kerak.
4.	VIII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar;

	• seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va hisoya qilish uchun loyihalar
5.	IX. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.
6.	X. Asosiy adabiyotlar: 1. Jalolov J.J. Chet til o'qitish metodikasi.- T.: 2012.Penny Ur, A course in English language teaching Second edition, Cambridge University Press online publication 2021 2. Harmer J. The practice of English language teaching. www.longman.com. 2017 3. Smith R., Rebolledo P. A Handbook for Exploratory Action Research British Council 2018 XI. Qo'shimcha adabiyotlar 1. Scrivener J. Learning teaching. Macmillan. 2011 2. Jack C. Richards Willy A. Renandya, Methodology in Language Teaching, Cambridge University Press online publication 2020 3. Jalolov J.J., Makhkamova G.T., Ashurov Sh.S. English Language Teaching methodology-T.: 2015. 4. Rogers and Richards. Approaches and methods in Language Teaching. Cambridge University Press. 2016. Axborot manbalari 1. http://www.teachingenglish.org/ 2. www.edu.uz 3. http://www.pedagog.uz/ 4. https://www.researchgate.net/directory/publications 5. http://library.navoiy-uni.uz/files/ 6. https://www.schoollearningresources.com/ 7. www.cspi.uz
7.	Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2024 yil “ 29 ” 08 №1 dagi qarori bilan tasdiqlangan
8.	Fan/modul uchun ma'sul: M.A. Yusupova - Chirchiq davlat pedagogika universiteti Lingvistika va ingliz tilini o'qitish metodikasi kafedrası mudiri, p.f.f.d. (PhD), dotsent

9.	Taqrizchilar: I.Siddiqova - O'zMU, Chog'ishtirma tilshunoslik va tarjima kafedrası professori, f.f.d. D.B.Otajonova - ChDPU, Fakultetlararo chet tillari kafedrası o'qituvchisi, p.f.f.d.
----	---